

РЕШЕНИЕ "А" № 628

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ 13.VIII 1987 ГОДИНА

Одобрява предложените в докладната записка на министъра на външните работи др. **ПЕТЪР МЛАДЕНОВ** частични стъпки за развитие на отношенията на НР България с Израел.

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized name, possibly 'Петър Младенов', written in a cursive script.

София,

юли 1987 г.

7

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ЦК на БКП
№ 04.00-136 30.VII.1987 г.
Подлежи на връщане в отдел „Деловодство“

C-55-59-42

404

До
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Петър Младенов, министър на външните работи

Относно: някои частични стъпки за развитие
на отношенията с Израел

Другари,

В последно време, особено от една и половина-две години насам, се отбелязва известно активизиране на контактите между Израел и социалистическите страни. Културният обмен, икономическите връзки и туризмът бележат известно оживление. Предприеха се конкретни стъпки, насочени към установяване на контакти за поддържане на по-системни връзки в консулската, икономическата, културната и туристическите области.

По-чести са срещите на външните министри на социалистическите страни и Израел главно в рамките на ОС на ООН, ПНР откри в Израел секция към т.нар. "Полски кредитен институт", а Израел - секция към холандското посолство във Варшава. В тях работят служители на външните министерства. ЧССР прие решение за частично

изменение на някои пунктове от решението за скъсване на дипломатическите отношения, плюс указания за разширяване на търговския, културния и туристическия обмен. Предвижда се да се изпратят двама чехословашки служители в сградата на чехословашкото посолство в Тел-Авив със статут на технически сътрудници, за да оказват съдействие по решаването на търговски, консулски, културни и туристически въпроси. УНР оценява, че проблемите в сферата на културните, хуманитарните и икономическите контакти все по-трудно могат да се решават в сега установяваните рамки. Макар и непряко насочени към Израел, крупни прояви бяха "гостоприемството", което Унгария оказа на Световния конгрес на евреите и на заседанието на ИК на международната културна фондация на евреите. Във финансовата област контактите между двете страни са "много добри" /без да се посочват конкретни данни/. СССР изпрати делегация в Израел за уреждане на някои консулски проблеми. Нейният престой засега не е лимитиран. В СФРЮ публично се дискутира и въпросът за възстановяването на дипломатическите отношения, но официална открита промяна на досегашната позиция все още няма. Подобна идея се проправя на страниците на унгарския печат.

КНР признава правото на съществуване на Израел, но осъжда агресивната му политика. От 1985 г. е установена обаче пряка телефонна връзка Пекин-Тел-Авив.

х

х

х

Този процес се характеризира същевременно с ясно изразена сдържаност, предпазливост и уговорки от страна на социалистическите държави по един съществен въпрос - възстановяване

на дипломатическите отношения. Неговото уреждане се поставя в зависимост от премахване на основните причини - изтегляне на Израел от окупираните през 1967 година и след това арабски територии, справедливо решаване на блискоизточния проблем и специално на палестинския въпрос.

Мотивите за настъпилото оживление на контактите и активизиране на икономическия, културния и търговския обмен следва да се търсят в схващането, че към блискоизточния конфликт се налага да се приложи нов подход - последователност в отстояването на нашите позиции по неговото решаване и по механизма за постигане на тази цел, съчетани с по-гъвкава тактика на контакти и обмен.

Практиката разкрива, че поддържане на линия на изолация на Израел и използването на остри пропагандни епитети срещу него не увеличава нашите възможности да влияем положително върху развитието на обстановката в региона, а обратно "подстрекава" екстремистките сили и от двата враждуващи лагера да прибегват до опасни, безразсъдни крайности.

Тактиката на активизиране на контактите би ограничила тези и други неблагоприятни последици от досегашната линия на "карантина" към израелските управляващи среди.

Тази линия откриваше пред западната дипломация по-големи възможности да се утвърждава като "посредник" в конфликта и поради обстоятелството, че поддържа преки връзки с всички страни, въвлечени в конфликта /примерът със Сирия, Ирак, Йордания/, включително и с ООП /задача, която се изпълнява преди всичко от някои членки на ЕИО/.

Новият подход, без да нарушава принципната ни позиция, не само е крачка към ликвидиране на изгодния за Запада, главно

САЩ, монопол на поддържане на преки връзки с всички воюващи сили, но би допринесъл социалистическата общност да играе по-действена роля по организиране на международната конференция.

В икономически аспект връзките с Израел нямат съществено значение в решаване на общия комплекс от нашите икономически, научно-технически и финансови проблеми, но погледнато в по-широк план се получават други измерения. Икономическите, културните и търговските връзки не се включват само в ограничените рамки на този обмен, а могат да оказват все по-благоприятно въздействие и върху политическия климат, върху нашите съгласувани ходове за решаване на блискоизточния конфликт.

В същото време възможностите на Израел не бива да се разглеждат свързани единствено с държавата Израел. Известно е, че еврейското лоби има важни, понякога изключително важни позиции в много страни на света.

Това са проблеми, по които окончателно становище ще се вземе чрез съгласувани консултации в рамките на Варшавския договор.

х

х х

При тази нова тактика на социалистическите страни към Израел, би било целесъобразно да се обмислят някои наши действия в отношенията ни с Израел. При това се налага да се има предвид, че в сегашните рамки на взаимоотношения се натрупват трудности по решаване на съществуващите и нововъзникнали проблеми от хуманитарен, консулски, икономически характер и пр.

Във връзка с изложеното, предлагам:

В политическата област

- Нашите представители в международните организации и на техните сесии да не избягват предлагани им от израелска страна срещи и контакти. По конкретни поводи, след съгласувани с Министерството на външните работи, сами да вземат инициатива за такива срещи;

- Наши дипломатически работници в някои мисии в чужбина, включително и посланици, да поддържат на официални приеми и церемонии контакти и с израелски представители. По преценка и след съгласуване, да се отзовават на израелски предложения за лични срещи и посещения и в някои случаи сами да ги предлагат. Те да получат от Министерството на външните работи ясни инструкции по приложение на това указание, на първо място по кръга въпроси, които да третираат и нашата позиция по тях;

- В речи и изказвания на наши официални представители да се избягват остри изрази и думи, с обидно съдържание, насочени против Израел;

- Да се сложи край на сектантския курс да се поддържат връзки само с ИКП и ПКП и техните подразделения, и да се установят връзки с МАПАМ по линия на НС на ОФ, както и с Международния център за мир в Близкия изток, възглавяван от Аба Еван по линия на Комитета за мир. След проучване и съгласуване с братските страни да се разшири кръгът на връзки и с други политически групировки и дейци, които заемат "по-разумна" позиция по решаване на блискоизточния конфликт;

- Приносът на прогресивните сили в България и специално на БКП за спасяване на еврейската общност у нас от хитлеристкия геноцид е уникален акт, който съдържа голям морален и политически заряд в

наша полза. По случай годишнина от това събитие да се организира специално събрание с участие на видни наши и израелски политически и обществени дейци. То да се превърне в традиция;

- За уреждане на някои въпроси от консулски, хуманитарен и икономически характер, да се изпратят 2 служители със статут на технически сътрудници към секция, например на бюро на БАТО, като самостоятелна служба или под друга подходяща форма по преценка на Министерството на външните работи.

При постъпки от израелска страна да открият секция с дипломатически служители към шведското посолство, което ги представлява в София, да се обмисли полският вариант /т.е. - да се даде съгласие/.

В икономическата и културната области

- За да се прекрати практиката, при която наши обединения и други стопански единици установяват некоординирано и без политическа съгласуваност контакти с израелски фирми, да се разработи под ръководството на Министерския съвет обща концепция за развитие на икономическите връзки - за условията, сферите и мащабите и особено за най-удобната форма на тяхното осъществяване. Специално да се обмисли и въпросът за осъществяване на научно-технически обмен и сътрудничество с израелски партньори с оглед решаване на някои наши важни технологически проблеми.

По наше мнение най-удобна за нас форма биха се оказали посредническите услуги на фирми от трети страни за постигане на договорености между отделни фирми, предприятия и институти на двете страни;

- Да се извърши бърза реконструкция на Синагогата в София, което ще се възприеме благоприятно и от еврейските среди и от широката

международна общественост, като демонстрация на нашата политика в сферата на правата на човека и по-специално на религиозните свободи;

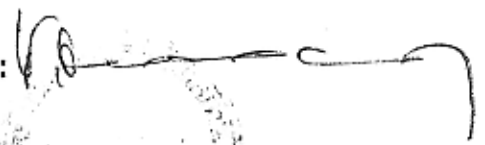
- Да се обмисли целесъобразността от по-широко застъпване на еврейската културна историческа тематика /древна и съвременна/ при Катедрата по ориенталистика или в системата на друго подходящо научно звено;

- Да се активизират и поставят на трайна основа контактите с еврейски среди от български произход в Израел и други държави по линия на дружествата за връзки с българите в чужбина, като за целта се разработи дългосрочна концепция.

- Като се отчита политическото му значение, да се развие културният обмен между двете страни главно чрез културните институции под ръководството на израелските демократични организации. Да се следи потокът на културни ценности да върви главно, а на първо време и единствено в посока от България към Израел. Тази дейност да се организира чрез нашата "Концертна и импресарска дирекция" и творческите съюзи.

Целесъобразно би било в този културен обмен да се включи по-активно и Еврейският културен дом "Емил Шекерджийски" в София.

При провеждане на мероприятията, насочени към раздвижване на нашите отношения с Израел, винаги да се има предвид сложността и деликатността на въпроса, както и нашите изключителни икономически интереси в някои арабски страни. Ето защо, очевидно ще бъде правилно провеждането на набелязаните мероприятия да се провежда под непосредствения контрол на Министерството на външните работи.

С другарски поздрав:
/Петър Младенов/
